

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta paplašinātā sastāvā)

2011. gada 25. oktobrī*

Lieta T-262/10

Microban International Ltd, Hantersvila, Ziemeļkarolīna (ASV),

Microban (Europe) Ltd, Kenoka (Apvienotā Karaliste),

ko pārstāv M. Sančess Ridelski [*M. Sánchez Rydelski*], advokāts,

prasītājas,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv L. Pinjataro [*L. Pignataro*] un T. Šarfs [*T. Scharf*],
pārstāvji,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — angļu.

par lūgumu atcelt Komisijas 2010. gada 19. marta Lēmumu 2010/169/ES par 2,4,4'-trihloro-2'-hidroksidifenilētera neiekļaušanu to ES piedevu sarakstā, kuras var izmantot plastmasas materiālu un izstrādājumu ražošanai, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, saskaņā ar Direktīvu 2002/72/EK (OV L 75, 25. lpp.).

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja I. Pelikānova [*I. Pelikánová*], tiesneši V. Vadapals [*V. Vadapalas*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referents), K. O'Higinss [*K. O'Higgins*] un M. van der Vaude [*M. van der Woude*],

sekretārs N. Rozners [*N. Rosner*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 28. septembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

- ¹ Prasītājas *Microban International Ltd* un *Microban (Europe) Ltd* aktīvi darbojas tādu antimikrobiālo un antibakteriālo piedevu ražošanas un pārdošanas jomā, kuras

paredzētas plaša produktu klāsta aizsardzībai pret baktērijām un mikrobiem. *Microban International* minētās piedevas ražo un pārdod visā pasaulē. *Microban (Europe)* uzdevums ir *Microban International* saražotās piedevas pārdot Eiropas Savienības tirgū.

- 2 1998. gada 23. martā *RCC Registration and Consulting company Ltd* iesniedza *Ciba Inc.* vārdā pieteikumu iekļaut piedevu 2,4,4'-trihloro-2'-hidroksidifenilēteri (turpmāk tekstā — "triklozāns") ar Komisijas 1990. gada 23. februāra Direktīvu 90/128/EEK, kas attiecas uz materiāliem un izstrādājumiem, kuri paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem (OV L 75, 19. lpp.), atļauto vielu sarakstā.

- 3 Pārtikas zinātniskā komiteja, ar kuru Komisijai bija jāapspiežas saskaņā ar 1988. gada 21. decembra Direktīvas 89/109/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz plastmasas materiāliem un izstrādājumiem (OV 1989, L 40, 38. lpp.) 3. panta 3. punktu, 2000. gada 22. jūnijā pieņēma atzinumu par vairākiem monomēriem un piedevām attiecībā uz materiāliem saskarei ar pārtikas produktiem. It īpaši šajā atzinumā bija noteikts — lai gan triklozāns ir viela, attiecībā uz kuru pieļaujamo vai panešamo dienas devu nevarēja noteikt, tās izmantošana tomēr ir pieļaujama.

- 4 2002. gada 15. novembrī, pēc tam, kad Pārtikas zinātniskā komiteja bija atjauninājusi savas pamatnostādnes, *Ciba* iesniedza lūgumu atkārtoti novērtēt triklozānu.

- 5 2004. gada 15. martā, pēc tam, kad triklozāns tika novērtēts atkārtoti, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EPNI) — ar kuru atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību

aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1. lpp.), 62. pantam aizstāja Pārtikas zinātnisko komiteju — pieņēma atzinumu, kurā tā apstiprināja Pārtikas zinātniskās komitejas viedokli, ko tā bija paudusi 2000. gada 22. jūnija atzinumā.

- 6 2008. gada 10. aprīlī triklozāns tika iekļauts piedevu pagaidu sarakstā (turpmāk tekstā — “pagaidu saraksts”), kas minēts grozītās Komisijas 2002. gada 6. augusta Direktīvas 2002/72/EK, kas attiecas uz plastmasas materiāliem un izstrādājumiem, kuri paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem (OV L 220, 18. lpp.), 4.a panta 3. punktā. Saskaņā ar šīs direktīvas 4.a panta 4. punktu piedevas, kas nav iekļautas Eiropas Savienībā atļauto piedevu sarakstā (turpmāk tekstā — “pozitīvais saraksts”, šāds nosaukums ir izmantots tās pašas direktīvas 4. panta 1. punkta trešajā daļā), var turpināt izmantot saskaņā ar valsts tiesību aktiem, kamēr tās ir iekļautas pagaidu sarakstā.

- 7 2009. gada 21. aprīlī *Ciba* darīja zināmu Komisijai, ka tā atsauc savu pieteikumu atļaut izmantot triklozānu par piedevu to plastmasas materiālu un izstrādājumu ražošanā, kuri paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem.

- 8 2010. gada 19. martā Komisija pieņēma Lēmumu 2010/169/EK par triklozāna neiekļaušanu to ES piedevu sarakstā, kuras var izmantot plastmasas materiālu un izstrādājumu ražošanai, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, saskaņā ar Direktīvu 2002/72 (OV L 75, 25. lpp.; turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”). Juridiskais pamats, ko šajā lēmumā izmanto Komisija, ir grozītā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Regula (EK) Nr. 1935/2004 par materiāliem un izstrādājumiem,

kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, un par Direktīvu 80/590/EEK un 89/109 atcelšanu (OV L 338, 4. lpp.).

- 9 Apstrīdētajā lēmumā Komisija norādīja, ka *Ciba* to informēja par savu lēmumu atsaukt savu pieteikumu atļaut izmantot triklozānu to plastmasas materiālu un izstrādājumu ražošanā, kuri paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem. Tā kā triklozāna izmantošana par piedevu plastmasā, kas paredzēta saskarei ar pārtiku, vairs nebija derīga pieteikuma priekšmets, Komisija secināja, ka šī viela nav jāiekļauj Direktīvas 2002/72 III pielikuma pozitīvajā sarakstā. Tāpēc Komisija precizēja, ka attiecīgā viela jāsvītiro no pagaidu saraksta. Komisija tomēr uzskatīja par nepieciešamu paredzēt pārejas periodu, kurā dalībvalstis var atļaut tādu plastmasas materiālu un izstrādājumu tirdzniecību, kuru sastāvā ir triklozāns.
- 10 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir formulēta šādi:

“1. pants

[Triklozānu] (CAS Nr. 0003380-34-5, ref. Nr. 93930) neiekļauj Direktīvas 2002/72[..] III pielikumā.

2. pants

Plastmasas materiālus un izstrādājumus, kuru ražošanā izmantots [triklozāns] un kuri laisti tirgū pirms 2010. gada 1. novembra, saskaņā ar valsts tiesību aktiem var turpināt tirgot līdz 2011. gada 1. novembrim.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.”

Process un lietas dalībnieku prasījumi

- 11 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 7. jūnijā, prasītājas cēla šo prasību.
- 12 2011. gada 31. martā prasītājas iesniedza pieteikumu par lietas izskatīšanu prioritāri saskaņā ar Reglamenta 55. panta 2. punktu.
- 13 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Vispārējā tiesa nolēma uzsākt mutvārdu procesu un lietu izskatīt prioritāri saskaņā ar Reglamenta 55. panta 2. punktu.
- 14 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem tika uzklausi 2011. gada 28. septembra tiesas sēdē.
- 15 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
 - atcelt apstrīdēto lēmumu;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

16 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

- noraidīt prasību kā nepieņemamu;
- pakārtoti — noraidīt prasību kā nepamatotu;
- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pieņemamību

17 Lai arī Komisija nav izvirzījusi formālu iebildi par nepieņemamību, tā norāda, ka prasība ir nepieņemama, jo apstrīdētais lēmums nav reglamentējošs akts, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem, LESD 263. panta ceturrtās daļas izpratnē un tas neskar prasītājas individuāli.

18 Saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu jebkura fiziska vai juridiska persona var celt prasību par tiesību aktu, kas adresēts šai personai vai skar viņu tieši un individuāli, un par reglamentējošu aktu, kas viņu skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem.

19 Šajā lietā ir skaidrs, ka apstrīdētais lēmums nav adresēts prasītājam, kuras tādējādi nav šā lēmuma adresāti. Šādos apstākļos atbilstoši LESD 263. panta ceturtajai daļai

prasītājas var celt prasību par minētā tiesību akta atcelšanu tikai tad, ja šis tiesību akts ir reglamentējošs akts, kurš tās skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem, vai tad, ja tas viņas skar tieši un individuāli.

- 20 Pirmkārt, ir jāpārbauda, vai apstrīdētais lēmums ir reglamentējošs akts LESD 263. panta ceturtais daļas izpratnē.
- 21 Šajā sakarā jānorāda, ka atbilstoši judikatūrai “reglamentējoša akta” jēdziens saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu jāsaprot kā jebkurš vispārpiemērojams akts, izņemot legīslatīvus aktus (Vispārējās tiesas 2011. gada 6. septembra rīkojums lietā T-18/10 *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome*, Krājumā nav publicēts, 56. punkts).
- 22 Šajā lietā apstrīdētajā lēmumā minētais juridiskais pamats ir Regulas Nr. 1935/2004 11. panta 3. punkts. Šajā pantā paredzēts, ka pasākums, kuru Komisija pieņēmusi, pamatojoties uz šo punktu, ir pieņemts saskaņā ar procedūru, kas minēta grozītā Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmuma 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību (OV L 184, 23. lpp.), 5.a panta 1.–4. punktā un 5. punkta b) apakšpunktā. Līdz ar to apstrīdēto lēmumu Komisija ir pieņēmusi, pildot īstenošanas, nevis likumdošanas pilnvaras.
- 23 Turklāt apstrīdētais lēmums ir vispārpiemērojams, jo tas ir piemērojams objektīvi noteiktām situācijām un rada tiesiskas sekas attiecībā uz vispārēji un abstrakti definētām personu kategorijām.

- 24 Kā izriet no iepriekš minētā 9. punkta, apstrīdētā lēmuma priekšmets ir triklozāna neiekļaušana pozitīvajā sarakstā. Piemērojot Direktīvas 2002/72 4.a panta 6. punkta b) apakšpunktu sakarā ar šo neiekļaušanu, triklozāns tika svītrots arī no pagaidu saraksta. Neiekļaušanas pozitīvajā sarakstā un svītrošanas no pagaidu saraksta tiešās sekas ir tādas, ka triklozānu pēc 2011. gada 1. novembra vairs nekādā veidā nevarēs tirgot Eiropas Savienībā. Tādējādi apstrīdētais lēmums attiecas uz visām fiziskām un juridiskām personām, kuru darbība ir triklozāna, kā arī izstrādājumu un materiālu, kuru sastāvā ir triklozāns, ražošana un/vai tirdzniecība.
- 25 No tā izriet, ka apstrīdētais lēmums jāuzskata par reglamentējošu aktu LESD 263. panta ceturrtās daļas izpratnē.
- 26 Otrkārt, attiecībā uz jēdzienu “skar tieši”, jānorāda, ka vārdu savienojums “skar tieši” LESD 263. panta ceturtajā daļā ir norādīts divas reizes. No vienas puses, šajā punktā ir pārņemti EK līguma 230. panta ceturrtās daļas noteikumi un ir ietvertas atsauces uz “tiesību aktu [...], kas to skar tieši”. No otras puses, LESD 263. panta ceturtajā daļā ieviests jēdziens “reglamentējošs akts, kas viņu skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem”.
- 27 Pirmām kārtām, attiecībā uz nosacījumu “skar tieši”, kā tas norādīts EK līguma 230. panta ceturtajā daļā, tiek prasīts, lai, pirmkārt, apstrīdētais pasākums tieši ietekmētu indivīda tiesisko stāvokli un, otrkārt, nepieļautu nekādu rīcības brīvību šā pasākuma adresātiem, kuri ir atbildīgi par tā ieviešanu, kas ir pavisam automātiska un izriet tikai no apstrīdētā regulējuma, nepiemērojot citus starpnoteikumus (Tiesas 1998. gada 5. maija spriedums lietā C-386/96 P *Dreyfus*/Komisija, *Recueil*, I-2309. lpp., 43. punkts, un 2009. gada 10. septembra spriedums apvienotajās lietās

C-445/07 P un C-455/07 P Komisija/*Ente per le Ville vesuviane* un *Ente per le Ville vesuviane*/Komisija, Krājums, I-7993. lpp., 45. punkts).

- 28 Šajā lietā, kā minēts iepriekš 24. punktā, apstrīdētā lēmuma sekas ir tādas, ka ir aizliegta tādu materiālu un izstrādājumu tirgošana, kuru sastāvā ir triklozāns un kuri ir paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem. Ņemot vērā to — kā tika norādīts tiesas sēdē —, ka prasītājas pērk triklozānu un to izmanto, lai ražotu produktu ar antibakteriālām un antimikrobiālām īpašībām, kuru pēc tam pārdod izmantošanai tādu plastmasas materiālu un izstrādājumu ražošanā, kuri domāti saskarei ar pārtikas produktiem, apstrīdētais lēmums ietekmē viņu tiesisko stāvokli.
- 29 Turklāt jākonstatē, ka apstrīdētais lēmums dalībvalstīm, kuras ir tā adresātes un ir atbildīgas par tā ieviešanu, neatstāj nekādas izvērtēšanas tiesības. Protams, no minētā lēmuma 2. panta izriet, ka tādu materiālu un izstrādājumu tirgošanu, kuru sastāvā ir triklozāns, var turpināt līdz 2011. gada 1. novembrim saskaņā ar valsts tiesību aktiem, kas nozīmē, ka dalībvalstīm ir iespēja aizliegt šādu materiālu un izstrādājumu tirgošanu pirms šā datuma. Kaut arī dalībvalstīm ir tiesības izvērtēt to, kad viņa vēlas aizliegt triklozāna tirgošanu, šāda aizlieguma īstenošana tomēr no 2011. gada 1. novembra ir automātiska un obligāta. Turklāt jānorāda, ka apstrīdētā lēmuma 2. pantā paredzētā pārejas perioda mērķis ir atvieglot triklozāna neiekleļaušanas pozitīvajā sarakstā pasākuma īstenošanu, tādējādi to padarot otršķirīgu attiecībā pret iepriekš minēto pasākumu.
- 30 No tā izriet, ka prasītājās ir jāuzskata par tādām, kuras apstrīdētais lēmums skar tieši, EK līguma 230. panta ceturtajā daļā ietvertā tiešās skaršanas jēdziena izpratnē.

31 Otrām kārtām, attiecībā uz tiešās skaršanas jēdzienu, kurš pārņemts LESD 263. panta ceturtajā daļā, ir pamatoti noskaidrot, vai šis jēdziens ir jāinterpretē atšķirīgi no tā, kā tas interpretēts iepriekš 27. punktā minētajā judikatūrā.

32 Tomēr jānorāda, ka no judikatūras izriet, ka ļaujot fiziskai vai juridiskai personai celt prasību par reglamentējošiem aktiem, kas to skar tieši, bet kuri nav saistīti ar īstenošanas pasākumiem, LESD 263. panta ceturtās daļas mērķis ir paplašināt tiešās prasības celšanas nosacījumus (skat. šajā ziņā iepriekš 21. punktā minēto rīkojumu lietā *Inuit Tapiriit Kanatami u.c./Parlaments un Padome*, 50. punkts). Tādējādi tiešās skaršanas jēdziens, kāds pārņemts šajā punktā, nekādā ziņā nevar būt šaurākas interpretācijas priekšmets nekā tiešās skaršanas jēdziens, kāds norādīts EK līguma 230. panta ceturtajā daļā. Tā kā iepriekš 30. punktā ir norādīts, ka apstrīdētais lēmums prasītājas skar tieši EK līguma 230. panta ceturtajā daļā norādītā tiešās skaršanas jēdziena izpratnē, ir jāuzskata, ka apstrīdētais lēmums tās tieši skar arī LESD 263. panta ceturtajā daļā norādītā tiešās skaršanas jēdziena izpratnē.

33 Treškārt, attiecībā uz jautājumu par to, vai apstrīdētajā lēmumā ir vai nav iekļauti īstenošanas pasākumi LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, jāatkārto, kā jau tika norādīts iepriekš 24. un 28. punktā, ka minētā lēmuma mērķis bija triklozāna neiekļaušana pozitīvajā sarakstā. Tādējādi, piemērojot Direktīvas 2002/72 4.a panta 6. punkta b) apakšpunktu, ar apstrīdēto lēmumu šī viela tika svītrotā no pagaidu saraksta. Turklāt, lai atvieglotu neiekļaušanas pozitīvajā sarakstā īstenošanu un secīgo izslēgšanu no pagaidu saraksta, ar apstrīdēto lēmumu tika papildus noteikts pārejas

periods, kura laikā materiālu un izstrādājumu tirgošana, kuru sastāvā ir triklozāns, varēja tikt atļauta līdz 2011. gada 1. novembrim.

- 34 Šajā sakarā, pirmām kārtām, ir jākonstatē, ka ne neiekļaušanai pozitīvajā sarakstā, ne izslēgšanai no pagaidu saraksta nav vajadzīgi dalībvalstu īstenošanas pasākumi. Saskaņā ar Direktīvas 2002/72 4.a panta 4. punktu pēc 2010. gada 1. janvāra var izmantot tikai tās piedevas, kuras iekļautas pagaidu sarakstā. Turklāt atbilstoši Direktīvas 2002/72 4.a panta 6. punkta b) apakšpunktam piedevu svītro no pagaidu saraksta, kad Komisija pieņem lēmumu neiekļaut šo piedevu pozitīvajā sarakstā. Tādējādi lēmuma par neiekļaušanu tiešās sekas bija triklozāna svīturošana no pagaidu saraksta un aizliegums tirgot triklozānu, dalībvalstīm nenosakot nekādus īstenošanas pasākumus.
- 35 Turklāt jāuzsver, kā norādīja prasītājas, ka ar Komisijas 2004. gada 1. marta Direktīvu 2004/19/EK, ar ko groza Direktīvu 2002/72 (OV L 71, 8. lpp.), kā arī ar Komisijas 2008. gada 6. marta Direktīvu 2008/39/EK, ar ko groza Direktīvu 2002/72 (OV L 63, 6. lpp.), Direktīvā 2002/72 tika ieviesti attiecīgi 4.a panta 4. punkts un 4.a panta 6. punkta b) apakšpunkts. No Direktīvas 2004/19 2. panta un Direktīvas 2008/39 2. panta piemērošanas izriet, ka attiecīgi Direktīvas 2002/72 4.a panta 4. punkts un 4.a panta 6. punkta b) apakšpunkts tiek transponēti dalībvalstīs. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka triklozāna tirdzniecības aizlieguma pēc tam, kad tas netiek iekļauts pozitīvajā sarakstā, kā arī tiek svītrots no pagaidu saraksta, sakarā ir jānosaka īstenošanas pasākumi.
- 36 Otrām kārtām, pārejas pasākumam, ciktāl tas ļauj pagarināt iespēju tirgot triklozānu līdz 2011. gada 1. novembrim, nav nepieciešams nekāds īstenošanas pasākums no dalībvalstu puses, jo iespējamā dalībvalstu līdzdalība termiņa noteikšanai pirms šā datuma nebija obligāta.

- 37 Trešām kārtām, kaut arī šādā gadījumā pārejas pasākums var būt pamats izpildes pasākumiem dalībvalstīs, ir jāatkārto, ka minētais pārejas pasākums ir paredzēts, lai atvieglotu apstrīdētā lēmuma īstenošanu, ciktāl ar to tiek aizliegta triklozāna tirgošana, lai fiziskās vai juridiskās personas, kuras tieši skar šis aizliegums, varētu veikt nepieciešamās darbības. Tātad tas ir papildinājums attiecībā uz galveno apstrīdētā lēmuma priekšmetu — triklozāna tirgošanas aizliegumu, kas no 2011. gada 1. novembra būs piemērojams bez jebkāda īstenošanas pasākuma.
- 38 Ņemot vērā iepriekš minēto, nevar uzskatīt, ka apstrīdētajā lēmumā ir iekļauti īstenošanas pasākumi.
- 39 No tā izriet, ka minētais lēmums ir reglamentējošs akts, kurš tieši skar prasītājas un kurā nav iekļauti īstenošanas pasākumi, un līdz ar to Komisijas iebilde par nepieņemamību ir jānoraida, nepārbaudot, vai prasītājas ir iespējami individuāli skartas.

Par lietas būtību

- 40 Savas prasības pamatojumam prasītājas izvirza četrus pamatus. Pirmais pamats ir balstīts uz kļūdu tiesību piemērošanā, izvēloties apstrīdētā lēmuma juridisko pamatojumu, otrais — uz Regulā Nr. 1935/2004, kā arī Direktīvā 2002/72 paredzētās procedūras pārkāpumu, trešais — uz tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu,

ceturtais — uz labas pārvaldības, pārredzamības un tiesiskās noteiktības principu pārkāpumu.

Par pirmo pamatu, kas ir balstīts uz kļūdu tiesību piemērošanā, izvēloties juridisko pamatojumu

- 41 Saistībā ar pirmo pamatu prasītājas būtībā uzsver, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, apstrīdēto lēmumu pamatojot ar Regulas Nr. 1935/2004 11. panta 3. punktu. Šis noteikums attiecoties uz atļauju Eiropas Savienībā tirgot vielas, kuras pievienotas materiālos un izstrādājumos, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, lai gan apstrīdētajā lēmumā nav šādas atļaujas, bet — gluži otrādi — tajā noteikts, ka viela nav iekļauta Direktīvas 2002/72 III pielikumā, un tāpēc tas esot pasākums, ar kuru aizliedz triklozāna izmantošanu par piedevu materiālos un izstrādājumos, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem.
- 42 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai Eiropas Savienības akta juridiskā pamata izvēle ir jābalsta uz objektīviem elementiem, kurus Tiesa var pārbaudīt, tostarp uz akta mērķi un saturu (Tiesas 2007. gada 23. oktobra spriedums lietā C-440/05 Komisija/Padome, Krājums, I-9097. lpp., 61. punkts).
- 43 Turklāt, ja kāda Eiropas Savienības tiesību akta analīze atklāj, ka tam ir divi mērķi vai ka tam ir divas sastāvdaļas, un ja vienu no tām var atzīt par galveno, bet otrai ir tikai palīgraksturs, tad tiesību akts ir jābalsta tikai uz vienu juridisko pamatu, proti, uz to, ar ko ir saistīts galvenais mērķis vai sastāvdaļa (Tiesas 2008. gada 20. maija spriedums lietā C-91/05 Komisija/Padome, Krājums, I-3651. lpp., 73. punkts).

44 Šajā lietā Regulas Nr. 1935/2004 11. panta 3. punkts formulēts šādi:

“Lēmumu par Kopienas atļaujas piešķiršanu īpaša pasākuma formā, kā minēts 1. punktā, pieņem Komisija. Šo pasākumu, kura mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar regulatīvo kontroles procedūru, kas noteikta 23. panta 4. punktā.”

45 Šā paša noteikuma 1. punktā noteikts:

“Kopienas atļauju attiecībā uz vienu vai vairākām vielām piešķir ar īpaša pasākuma pieņemšanu [..].”

46 Ņemot vērā šos noteikumus, Regulas Nr. 1935/2004 11. panta 3. punkts neattiecas uz gadījumiem, kad Komisija ir paredzējusi piešķirt atļauju Eiropas Savienībā izmantot un tirgot vielas, kuras pievienotas materiālos un izstrādājumos, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem.

47 Šajā lietā ar apstrīdēto lēmumu Komisija aizliedza tirgot triklozānu — piedevu, ko izmanto tādu materiālu un izstrādājumu ražošanai, kuri paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem. Šajā nolūkā Komisija apstrīdētajā lēmumā, no vienas puses, atteikusies iekļaut triklozānu pozitīvajā sarakstā, un, no otras puses, svītrojusi šo vielu no pagaidu saraksta.

- 48 No tā izriet, ka tiktāl, ciktāl apstrīdētā lēmuma priekšmets ir aizliegums Eiropas Savienībā tirgot triklozānu, tā pamats nav Regulas Nr. 1935/2004 11. panta 3. punkts, kurš, gluži pretēji, attiecas uz tirgošanas atļaušanu.
- 49 Šo secinājumu nevar atspēkot Komisijas arguments, atbilstoši kuram apstrīdētais lēmums ir jāanalizē arī kā lēmums, ar kuru tiek atļauts līdz 2011. gada 1. novembrim tirgot materiālus un izstrādājumus, kuru ražošanā izmantots triklozāns un kuri laisti tirgū līdz 2010. gada 1. novembrim.
- 50 Jau iepriekš 29. punktā tika norādīts, ka pārejas periods, kas ieviests ar apstrīdētā lēmuma 2. pantu un kura laikā triklozāna laišana tirgū atļauta saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tika paredzēts tikai tādēļ, lai atvieglotu triklozāna tirgošanas aizlieguma ieviešanas pasākumu, ņemot vērā, ka aizliegums bija tiešas apstrīdētā lēmuma galvenā mērķa sekas, proti, neiekļaušana pozitīvajā sarakstā. No tā izriet, ka pasākums, kura mērķis ir noteikt pārejas periodu, ir jāuzskata par tādu, kam ir pagaidu raksturs iepriekš 43. pantā minētās judikatūras izpratnē attiecībā uz apstrīdētā lēmuma galveno mērķi.
- 51 Tāpēc pirmais pamats ir jāatbalsta un jāatceļ apstrīdētais lēmums, jo tas ir balstīts uz kļūdainu juridisko pamatu.
- 52 Lai gan tas vien, ka Komisija ir izvēlējusies kļūdainu juridisko pamatu, ir iemesls apstrīdētā lēmuma atcelšanai, Vispārējā tiesa tomēr uzskata, ka ir atbilstoši izskatīt arī otro pamatu, tāpēc, ka saistībā ar šo pamatu pēc būtības ir jāatbild uz jautājumu, vai pastāv tāds juridiskais pamats, ar kuru Komisija būtu varējusi pienācīgi pamatot apstrīdēto lēmumu, vai arī šāda juridiskā pamata nav.

Par otro pamatu, kas ir balstīts uz Regulā Nr. 1935/2004 un Direktīvā 2002/72 paredzētās procedūras pārkāpšanu

- 53 Ar otro pamatu prasītājas būtībā apgalvo, ka, tā kā nav pieņemts riska pārvaldības lēmums Regulas Nr. 1935/2004 preambulas 14. apsvēruma izpratnē, Komisija, pieņemot lēmumu par piedevas neiekļaušanu pozitīvajā sarakstā, ir pārkāpusi minētajā regulā, kā arī Direktīvā 2002/72 paredzēto procedūru. It īpaši atsaucoties uz šajā regulā un šajā direktīvā paredzētās procedūras garu, prasītājas uzsver, ka gadījumā, ja sākotnējā pieteikuma iesniedzējs atsauc pieteikumu iekļaut piedevu pozitīvajā sarakstā, Komisijai ir jādod iespēja ieinteresētajām personām saglabāt pieteikumu, lai varētu pieņemt šādu riska pārvaldības lēmumu.
- 54 Šajā sakarā ir skaidrs, ka ne Regulā Nr. 1935/2004, ne Direktīvā 2002/72 nav paredzēta procedūra, kas Komisijai jāievēro, ja sākotnējā pieteikuma iesniedzējs nolemj atsaukt savu pieteikumu iekļaut piedevu pozitīvajā sarakstā. Šādos apstākļos ir jāpārbauda, vai procedūru, kas Komisijai jāievēro šādā gadījumā, var izsecināt no šo divu tiesību aktu mērķa un pielietojuma, līdzīgi kā no procedūras, kas paredzēta citos Eiropas Savienības tiesību aktos, kuru mērķis — lai gan tie attiecas uz cita veida vielām —, ko ar tiem vēlas sasniegt, izmantojot līdzīgas procedūras, arī ir līdzīgs.
- 55 Vispirms ir jāatceras, ka Regula Nr. 1935/2004 ir pamatregula attiecībā uz materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, un ka Direktīva 2002/72 ir specifiska direktīva, kura attiecas it īpaši uz plastmasas materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem.

- 56 Pirmkārt, attiecībā uz šo abu tiesību aktu mērķi ir jāatsaucas uz Regulas Nr. 1935/2004 tālāk minēto 1. pantu:

“Šīs regulas mērķis ir nodrošināt efektīvu iekšējā tirgus darbību saistībā ar to materiālu un izstrādājumu laišanu Kopienas tirgū, kas paredzēti tiešai vai netiešai saskarei ar pārtiku, vienlaicīgi radot pamatu, ar kuru nodrošina cilvēku veselības un patērētāju interešu augsta līmeņa aizsardzību.”

- 57 Ar Direktīvu 2002/72 izveidoto procedūru, īpaši attiecībā uz piedevām, kuras izmanto plastmasas materiālu un izstrādājumu ražošanā, galvenais mērķis ir tieši cilvēku veselības aizsardzība. Saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 1. punkta trešo daļu no 2010. gada 1. janvāra plastmasas materiālu un izstrādājumu ražošanā var izmantot tikai tās piedevas, kuras ir iekļautas pozitīvajā sarakstā. Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 4.a panta 1. punktu iekļaut jaunu piedevu pozitīvajā sarakstā var tikai pēc tam, kad tās nekaitīgumu noteikusi EPNI. Visbeidzot, no minētās direktīvas 4.a panta 3. un 4. punkta izriet, ka viela, kas nav iekļauta pozitīvajā sarakstā, kamēr to pārbauda EPNI, tiek ierakstīta pagaidu sarakstā, kas ļauj turpināt tās izmantošanu atbilstoši valsts tiesību aktiem. Citiem vārdiem, ja EPNI vēl nav paudusi savu viedokli par vielas drošumu, tad par tās laišanas tirgū saderību ar cilvēku veselības aizsardzību atbild valsts iestādes.

- 58 Tā kā Komisijas lēmums neiekļaut triklozānu pozitīvajā sarakstā tika pamatots ar to, ka *Ciba* atsauca savu pieteikumu atļaujai, to nevar uzskatīt par tādu, kuras mērķis ir aizsargāt cilvēku veselību. Šo secinājumu pastiprina tas, ka pirms apstrīdētā lēmuma divos zinātniskos atzinumos — no kuriem pirmais ir Pārtikas zinātniskās komitejas

2000. gada 22. jūnija atzinums, bet otrs — EPNI 2004. gada 15. marta atzinums — nebija minēti nekādi iebildumi pret triklozāna laišanu tirgū.

- 59 Otrkārt, attiecībā uz Regulas Nr. 1935/2004 un Direktīvas 2002/72 pielietojumu ir jāatzīmē, ka, pirmām kārtām, lai gan saistībā ar minētās regulas 8. pantu pieteikums atļaujas saņemšanai par jaunu vielu ir jāiesniedz personai, kura vēlas saņemt šādu atļauju, šādas atļaujas saņemšana, izmantojot iekļaušanu pozitīvajā sarakstā, ir ieguvums ne tikai atļaujas pieprasītājam, bet visiem tās vielas izmantotājiem, par kuru ir iesniegts atļaujas pieteikums.
- 60 No Regulas Nr. 1935/2004 11. panta 4. punkta izriet, ka pēc atļaujas piešķiršanas vielai visi uzņēmēji, kas izmanto atļauto vielu vai to saturošus materiālus vai izstrādājumus, ievēro ar šo atļauju saistītos nosacījumus vai ierobežojumus. Tāpat saskaņā ar šīs regulas 11. panta 5. punktu pieteikuma iesniedzējs vai jebkurš uzņēmējs, kas izmanto atļauto vielu vai to saturošus materiālus vai izstrādājumus, tūlīt informē Komisiju par jebkuru jaunu zinātnisku vai tehnisku informāciju, kura var ietekmēt atļautās vielas nekaitīguma novērtējumu saistībā ar cilvēku veselību. Turklāt Regulas Nr. 1935/2004 12. pantā ir paredzēts, ka pieteikuma iesniedzējs vai jebkurš uzņēmējs, kas izmanto atļauto vielu vai to saturošus materiālus vai izstrādājumus, var iesniegt pieteikumu par esošās atļaujas grozīšanu. Visbeidzot, *a contrario*, Regulas Nr. 1935/2004 5. panta 1. punkta n) apakšpunktā izņēmuma kārtā ir norāde uz individuālas atļaujas piešķiršanas procedūru attiecībā uz kādu vielu, procesu, materiālu vai izstrādājumu, pieņemot lēmumu, kas adresēts pieteikuma iesniedzējam.
- 61 Otrām kārtām, kā jau tika minēts iepriekš 57. punktā, no Direktīvas 2002/72 4.a panta 3. un 4. punkta izriet, ka viela, kura nav iekļauta pozitīvajā sarakstā, bet kuru novērtē EPNI, tiek iekļauta pagaidu sarakstā. Turklāt atbilstoši šīs direktīvas 4.a panta 6. punktam priedevu svītro no pagaidu saraksta vai nu tad, kad tā iekļauta pozitīvajā

sarakstā, vai gadījumā, ja Komisija pieņem lēmumu to neiekļaut pozitīvajā sarakstā, vai laikā, kad EPNI pārbauda vielu, nav sniegta atbilde uz EPNI lūgumu sniegt informāciju. Visbeidzot, no Regulas Nr. 1935/2004 preambulas 14. apsvēruma izriet, ka pēc vielu nekaitīguma novērtējuma ir jāpieņem lēmums par risku pārvaldību, kurā ir jānosaka, vai šīs vielas ir jāiekļauj pozitīvajā sarakstā.

62 No šiem punktiem var secināt, ka svītrosana no pagaidu saraksta notiek vai nu pēc Komisijas lēmuma par risku pārvaldību pieņemšanas, kas izpaužas kā vielas iekļaušana vai neiekļaušana pozitīvajā sarakstā, vai arī pēc tam, kad pieteikuma iesniedzējs ir atteicies sadarboties ar EPNI saistībā ar vielas nekaitīguma novērtēšanas procedūru.

63 Šajā lietā triklozāna neiekļaušanas pozitīvajā sarakstā tiešās sekas atbilstoši šīs pašas direktīvas 4.a panta 6. punkta b) apakšpunktam ir tādas, ka šī viela tika svītrotā no pagaidu saraksta, lai gan šī svītrosana nebija lēmuma par riska pārvaldību vai sākotnējā pieteikuma iesniedzēja atteikšanās sadarboties ar EPNI rezultāts, jo EPNI jau bija izteikusi savu zinātnisko atzinumu.

64 Trešām kārtām, ir jānorāda, ka, lai arī, kā uzsver Komisija, prasītājas varēja iesniegt jaunu pieteikumu atļaujas saņemšanai, piemērojot Regulas Nr. 1935/2004 8. pantu, no Direktīvas 2002/72 formulējuma skaidri neizriet, ka šis pieteikums būtu izraisījis

atkārtotu triklozāna iekļaušanu pagaidu sarakstā. Direktīvas 2002/72 4.a panta 5. punkta b) apakšpunkts ir formulēts šādi:

“Piedevu pagaidu sarakstā iekļauj, ievērojot šādus nosacījumus:

piedevai jābūt atļautai vienā vai vairākās dalībvalstīs ne vēlāk par 2006. gada 31. decembri;

2. punktā minētajiem datiem par piedevu jābūt iesniegtiem saskaņā ar [EPNI] prasībām ne vēlāk par 2006. gada 31. decembri.”

⁶⁵ Atbilstoši šīs direktīvas 4.a panta 2. punktam dalībvalstis nosaka, ka personas, kas ir ieinteresētas iekļaut pozitīvajā sarakstā piedevu, kura jau ir laista tirgū vienā vai vairākās dalībvalstīs, vēlākais līdz 2006. gada 31. decembrim EPNI iesniedz tās nekaitīguma novērtējumam vajadzīgos datus. Šajā lietā prasītājas nepieciešamos datus EPNI novērtējumam nevarēja iesniegt līdz 2006. gada 31. decembrim.

⁶⁶ Turklāt, lai gan Regulas Nr. 1935/2004 11. panta 5. punktā un 12. pantā EPNI ir paredzēta iespēja pārskatīt attiecīgo vielu pēc tam, kad tai ir iesniegta jauna informācija, ir jāuzsver, ka šādas pārskatīšanas iespēja nav paredzēta ne Regulā Nr. 1935/2004, ne Direktīvā 2002/72, ja nav jaunu datu, kas var ietekmēt sākotnējo novērtējumu, un ja nekāda atļauja vēl nav bijusi izsniegta. Tāpat arī no dokumenta “EPNI paziņojums par instrukcijām iesniedzējiem, kas iesniedz pieteikumu vielas nekaitīguma novērtējumam, ko izmanto materiālos, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem pirms atļaujas piešķiršanas” (“EFSA’s note for guidance for petitioners presenting an application for the safety assessment of a substance to be used in food contact materials prior to its authorisation”) izriet, ka gadījumā ja EPNI ir veikusi vielas pirmo novērtējumu, tostarp, ja šā novērtējuma beigās tā ir secinājusi, ka viela nav jāatļauj,

jaunu novērtējumu var pieteikt tikai tad, ja papildu dati var tai likt grozīt novērtējumu. Konkrētajā gadījumā, tā kā EPNI jau ir izteikusi pozitīvu atzinumu, balstoties uz *Ciba* iesniegto informāciju, iespējamā jaunā prasītāju pieteikuma veikt novērtējumu priekšmets nekādā ziņā nebūtu panākt sākotnējā novērtējuma grozīšanu. Turklāt iespējams, ka prasītājas iesniegtu savu pieteikumu atļaujas saņemšanai, pamatojoties uz to pašu informāciju, ko sākotnēji iesniedza *Ciba*, kas nozīmē, ka šie dati nebūtu jauni. No tā izriet, ka tādos gadījumos kā šis tiesiskajā regulējumā nav paredzēta iespēja prasītājām iesniegt jaunu pieteikumu veikt attiecīgās vielas novērtējumu, kas norāda uz to, ka Komisijai ir jāpieņem lēmums par riska pārvaldību, pamatojoties uz EPNI sākotnējo novērtējumu.

⁶⁷ Ņemot vērā Regulas Nr. 1935/2004 un Direktīvas 2002/72 ieviesto kārtību, to, ka pieteikuma iesniedzējs ir atsaucis pieteikumu atļaujas saņemšanai, nevar uzskatīt par pietiekamu iemeslu, lai turpinātu attiecīgās vielas iekļaušanas vai neiekļaušanas procedūru, jo no šiem diviem tiesību aktiem neizriet, ka prasītājas varētu panākt, no vienas puses, triklozāna iekļaušanu pagaidu sarakstā un, no otras puses, to, ka EPNI atkārtoti novērtē šo vielu.

⁶⁸ Treškārt, runājot par Eiropas Savienības tiesību aktiem, kas var būt atbilstoši šajā lietā, ir jāatsaucas, kā to dara prasītājas, uz Komisijas 2007. gada 4. decembra Regulu (EK) Nr. 1451/2007 par 10 gadu darba programmas otro fāzi, kas minēta 16. panta 2. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/8/EK par biocīdo produktu laišanu tirgū (OV L 325, 3. lpp.). Šajā regulā it īpaši ir paredzēts, ka, ja pieteikums iekļaut atļauto biocīdo produktu sarakstā ir atsaukts, jauns pieteikuma iesniedzējs var aizstāt sākotnējā pieteikuma iesniedzēju.

- 69 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāsecina, ka Komisija, pieņemot lēmumu par piedevas neiekļaušanu sarakstā un par pamatu izmantojot tikai to, ka ir atsaukts sākotnējais pieteikums iekļaut triklozānu pozitīvajā sarakstā, ir pārkāpusi Regulas Nr. 1935/2004, kā arī Direktīvas 2002/72 prasības, ņemot vērā to, ka nav juridiska pamata, kas ļauj pieņemt šādu lēmumu. Tāpēc arī otrais pamats ir jāatbalsta un jāatceļ apstrīdētais lēmums, nepārbaudot trešo un ceturto pamatu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 70 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāsedz tiesāšanās izdevumi atbilstoši prasītāju prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

- 1) **atcelt Komisijas 2010. gada 19. marta Lēmumu 2010/169/ES par 2,4,4'-trihloro-2'-hidroksidifenilētera neiekļaušanu to Savienības piedevu sarakstā, kuras var izmantot plastmasas materiālu un izstrādājumu ražošanai, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, saskaņā ar Direktīvu 2002/72/EK;**

2) Eiropas Komisija sedz savus, kā arī atlīdzina *Microban International Ltd* un *Microban Europe (Europe) Ltd* tiesāšanās izdevumus.

Pelikánová

Vadapalas

Jürimäe

O'Higgins

Van der Woude

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2011. gada 25. oktobrī.

[Paraksti]